

Učna tema: VZPON FAŠIZMA IN DRŽAVLJANSKA VOJNA V ŠPANJI

Datum: četrtek, 3. 12. 2020

- Cilji :**
- Učenec na primerih pojasni razlike med demokratičnimi, diktatorskimi in totalitarnimi oblikami vladavine,
  - učenec pojasni, zakaj se je v nekaterih državah uveljavila demokratična, diktatorska oblika vladanja.

Navodila:

1. V zvezek pregledaš in po potrebi popraviš 3. nalogo (glej zapis: *Rešitev nalog*). Te naloge so bile podane pri prešnji uri, v torek 1.12. pri 4. uri.
2. V zvezek napišeš naslov: *Vzpon fašizma in državljanska vojna v Spaniji*.
3. Prebereš besedilo v SDZ 1. del (str. 40 do 41 *Vzpon fašizma in državljanska vojna v Spaniji*).
4. Prepiši odgovori za značilnosti demokracije pri 5. nalogi na str. 41 SDZja (glej zapis *Značilnosti demokracije in fašizma*).
5. V SDZ 1. del reši 7. nalogo na str. 42.
6. Prepiši učno snov v zvezek (glej zapis: *Značilnosti demokracije in fašizma in Vzpon fašizma*)

REŠITEV NALOG

a. Značilnosti življenja pred veliko gospodarsko krizo.

Pred veliko gospodarsko krizo je močno narasel življenjski standard prebivalstva. Razvijale so se strojna, kemična in avtomobilska industrija. Telefoni, avtomobili in gospodinjski pripomočki so postali dostopni širši množici. Veliko denarja se je zapravljalo za lagodno življenje in zabavo.

b. Značilnosti velike gospodarske krize

- nepravična razdelitev bogastva (5 % prebivalcev je prejelo 33 % zaslužkov),
- prenasičenost trga,
- odpuščanje delavcev,
- brezposelni ljudje niso zmogli odplačevati bančnih posojil,
- propadanje bank in podjetij,
- politična in družbena nestabilnost,
- vlade so se pogosto menjale, države pa so pretresale stavke.

c. Najbolj daljnosežen ukrep Novega Programa (New Deal)

Najbolj daljnosežen ukrep je bil državni nadzor nad delovanjem borze, bankami in drugimi finančnimi ustanovami. Država je imela nadzor nad financami, lahko je vplivala na višino posojil in preprečila, da bi prišlo do ponovnega borznega zloma.

ZAPIS UČNE SNOVI

Značilnosti demokracije in fašizma

5. naloga str. 41:

ZNAČILNOSTI FAŠIZMA	ZNAČILNOSTI DEMOKRACIJE
<i>Poudarjal je večvrednost lastne rase.</i>	Pripadniki različnih narodnosti so med seboj enakovredni.
<i>Spodbujal je kult osebnosti oziroma čaščenje voditelja.</i>	Ni čaščenja voditelja – voditelj je izbran na volitvah in ga ljudstvo lahko odstavi.
<i>Država je imela nad javnim in zasebnim življenjem državljanov neomejeno oblast.</i>	Država nima oblasti nad zasebnim življenjem državljanov.
<i>Nasilno je obračunal s političnimi nasprotniki.</i>	Politični nasprotniki lahko javno izražajo svoje nestrinjanje z vladajočimi.
<i>Ukinjene so bile vse demokratične politične institucije in spoštovanje človekovih pravic.</i>	Demokratične politične institucije delujejo, človekove pravice se spoštujejo.
<i>Razvijali so moderne metode množičnega obveščanja in propagande.</i>	Zagotovljena je svoboda izražanja v javnem življenju.

Vzpon fašizma

Zaradi političnih in gospodarskih težav v srednji in vzhodni Evropi na oblast pridejo avtorski sistemi. Uvedli so diktature in odpravili demokratične ureditve.

V Italiji in Nemčiji vlada izvaja nadzor z nasiljem, vzbujanjem strahu in propagando, to je fašizem, totalitarni politični sistem.

Prvi veliki spopad med fasističnimi in demokratičnimi silami v Evropi se je zgodil v Španiji med državljansko vojno 1936 – 1939.